

САДРЖАЈ И НАЧИН ПОЛАГАЊА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурским испитом утврђује се зрелост и оспособљеност ученика за даље школовање.

Матурски испит полажу ученици који су успешно завршили четврти разред гимназије.

САДРЖАЈ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит састоји се из:

- писменог испита из *матерњег језика и књижевности*;
- писменог и усменог испита из једног од два предмета: *спорт и тренинг* и *спорт и здравље*;
- израде и одбране матурског рада.

Сви предмети полажу се према програму наставе и учења који је ученик савладао током четворогодишњег образовања у гимназији за ученике са посебним способностима за спорт.

1. Писмени испит из матерњег језика и књижевности

Писмени испит се састоји из писменог задатка на једну од четири предложене теме. Теме су из области које утврђује испитни одбор на предлог стручног већа. Препорука је да се предложе две теме из градива и две слободне теме, од којих ученик бира једну.

При оцењивању писменог задатка, испитна комисија има у виду ширину обраде теме, избор и интерпретацију грађе, композицију, стил и језик. Писмени испит из *матерњег језика и књижевности* ради се четири школска часа.

2. Писмени и усмени испит из једног од два предмета: спорт и тренинг и спорт и здравље.

Приликом оцењивања писменог задатка, испитна комисија има у виду креативност и доследност у спровођењу поступка у решавању задатака и тачност решења задатака.

На усменом делу испита ученик треба да покаже у којој мери је усвојио знања из предмета *спорт и тренинг/спорт и здравље* и способности да их примени у свакодневном животу. Неопходно је да покаже познавање из области планирања и реализације спортског тренинга као и у доменима одговорности за сопствено и здравље других људи, да повеже важност спорта за очување животне средине и примени основне техничко-тактичке елементе у различитим спортовима са посебним освртом на спорт којим се бави. Ученик треба да покаже колико је оспособљен за успешно настављање образовања и изучавање других области у којима се знања из области спорта и здравља могу применити.

3. Матурски рад

Матурски рад са одбраном је самостално обрађена тема коју ученик бира са списка одабраних тема у оквиру једног од следећих предмета:

- *спорт и тренинг;*
- *спорт и здравље*
- *биологија;*
- *хемија;*
- *физика;*
- *математика;*
- *рачунарство и информатика;*
- *страни језик;*
- *историја;*
- *географија;*
- *филозофија;*
- *социологија;*
- *психологија.*

Теме за матурски рад утврђује наставничко веће школе на предлог стручног већа. Списак утврђених тема објављује се на огласној табли или доставља ученицима на увид на други погодан начин почетком другог полугодишта за текућу школску годину.

Сврха матурског рада је да ученик покаже колико влада материјом у вези са темом, у којој мери је усвојио методе и приступ обради теме, како се служи литературом укључујући начине навођења и цитирања туђег рада, да ли је оспособљен да анализира, критички размишља и да самостално изрази свој лични став у односу на тему коју обрађује.

Ученик ради матурски рад у току другог полугодишта четвртог разреда уз помоћ наставника – ментора.

У току израде матурског рада обавезно је организовање најмање четири консултације на којима је ментор дужан да прати рад сваког ученика и пружи потребну помоћ упућивањем на потребну литературу и избор начина и структуру обраде теме.

Одбрана матурског рада

На усменој одбрани матурског рада ученик је дужан да изложи концепцију свог рада, да наведе литературу и друге изворе знања које је користио, да образложи посебне методе и поступке којима се руководио у току израде матурског рада.

У току одбране матурског рада кандидат треба да покаже знање из целокупног садржаја предмета из којег брани рад.

После одбране матурског рада испитна комисија утврђује једну оцену која се изводи из оцене вредности рада и одбране матурског рада са аспекта способности кандидата да самостално интерпретира материју и да користи савремене методе и изворе информација.

ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН ПОЛАГАЊА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит полаже се у два редовна матурска испитна рока: јунском и августовском. После августовског рока ученици полажу матурски испит у роковима које утврди школа.

За полагање матурског испита ученик подноси пријаву школи у року који одреди школа. У пријави наводи један од предмета који жели да полаже и назив теме за матурски рад, прилаже сведочанства о завршеним разредима гимназије и извод из матичне књиге рођених.

Ученику, који се пријави за полагање матурског испита и буде спречен из оправданих разлога да полаже испит у целини или поједине делове испита, испитни одбор може да одобри полагање ван редовних рокова.

Ученик може да одустане од полагања испита три дана пре почетка испита, о чему обавештава испитни одбор.

Начин полагања писменог испита

Писмени испит из истог предмета полажу сви ученици истог дана, по правилу, у истој просторији, у присуству најмање два дежурна наставника.

Писмени испит из појединог предмета траје четири школска часа.

Између два писмена испита ученик мора да има слободан дан.

Приликом полагања писменог испита није дозвољено коришћење помоћне литературе.

Теме и задатке за писмени испит предлажу предметни наставници, а испитни одбор, на дан испита, из предложених тема утврђује три теме, односно групе задатака, од којих ученик бира једну.

Теме и задатке за писмени испит ученици добијају непосредно пред почетак писменог испита.

Ученик не сме да прекрши испитна правила која утврди школа (на пример: не сме да напусти просторију у којој се обавља писмени испит без одобрења и пратње дежурног наставника, не сме да користи недозвољена средства, да преписује од других, да омета друге и сл.).

Писменом делу испита могу да присуствују, осим дежурног наставника, председник испитног одбора и стручњаци које делегира министарство надлежно за послове образовања.

Начин полагања усменог испита

Усмени испит полажу ученици који су положили писмени део испита.

Усмени испит полаже се извлачењем испитних листића на којима су исписана три питања, односно задатка.

Уколико ученик процени да не може да одговори на питања, може листић једном вратити испитној комисији, што може да утиче на оцену, тако да ученик не може добити највећу оцену.

Испитни листић не може два пута бити употребљен истог дана.

Број испитних листића већи је, за сваку испитну комисију, за 50% од броја пријављених кандидата.

Списак испитних питања припремају предметни наставници у сарадњи са стручним већем и благовремено дају ученицима да би се припремили за матуру.

Одговори ученика на усменом испиту и одбрани матурског рада трају до 30 минута укључујући и време за припрему ученика за давање одговора.

Усменом испиту могу да присуствују поред чланова испитне комисије, чланови испитног одбора, наставници школе, стручњаци које делегира Министарство просвете.

Начин одбране матурског рада

Тему за матурски рад ученик бира са списка утврђених тема. Исту тему за матурски рад не могу радити два или више ученика у истом испитном року.

Ученик предаје матурски рад у року који одреди испитни одбор. Уколико га не преда у предвиђеном року, сматра се да је одустао од полагања матурског испита.

Одбрана матурског рада траје до тридесет минута.

Одбрани матурског рада, поред чланова испитне комисије, могу да присуствују чланови испитног одбора, наставници школе, стручњаци које делегира министарство надлежно за послове образовања и ученици.

Материјал који садржи списак тема и задатака, питања за писмени испит и испитне листиће за усмени испит чува се као пословна тајна до почетка испита. Материјал чува директор школе.

Испитни одбор и испитне комисије

За спровођење матурског испита директор школе, на предлог наставничког већа, формира испитни одбор и испитне комисије за сваки предмет који се полаже на матурском испиту. Ако један предмет или део испита полаже велики број ученика, може се именовати већи број испитних комисија за исти предмет. Школа може да ангажује као чланове испитних комисија и спољне сараднике.

Испитни одбор чине председник, његов заменик и чланови. Председник испитног одбора је по правилу директор школе. Сви чланови испитне комисије су истовремено чланови испитног одбора. Испитну комисију чине три члана: председник, предметни испитивач и стални члан. Два члана морају бити стручњаци за предмет из кога се полаже испит.

Директор школе, на предлог наставничког већа, одређује ко ће бити председник испитне комисије, ко испитивач, а који ће чланови водити записник о раду испитне комисије (секретари комисија).

Испитни одбор евидентира:

– Испитни одбор евидентира:

- теме за матурски рад;
- кандидате за матурски испит са подацима о једном од изабраних предмета и називу теме за матурски рад;
- рокове и распоред полагања појединих делова испита;

- наставнике који ће да дежурају за време писмених испита;
- наставнике – менторе које ће ученици консултовати у току израде матурског рада;

и утврђује:

- теме и задатке за писмене испите;
- општу оцену на матурском испиту;
- коначну оцену у случају несагласности чланова испитне комисије приликом закључивања оцена за поједине предмете.

Испитни одбор усваја одлуке већином гласова присутних чланова, а може да одлучује ако су присутне две трећине укупног броја чланова.

Испитне комисије предлажу оцене из предмета и матурског рада.

ОЦЕЊИВАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Успех ученика из предмета који се полагају писмено и усмено исказује се једном оценом која се изводи на основу оцена добијених на писменом и усменом делу испита.

Успех ученика из матурског рада исказује се једном оценом која се изводи на основу оцена добијених из матурског рада и одбране рада.

Општи успех на матурском испиту исказује се једном оценом као средња аритметичка вредност оцена добијених за поједине предмете који су полагани на матурском испиту и оцене из матурског рада.

Оцене из појединих предмета утврђује испитна комисија на предлог предметног испитивача, а оцену општег успеха испитни одбор на основу извештаја испитних комисија. Ако испитна комисија не може да утврди појединачне оцене једногласно, ако је један оцењивач дао позитивну, други оцену недовољан (1) или је разлика између позитивних оцена два и више, испитни одбор утврђује коначну оцену.

Ученик је положио матурски испит ако је из свих делова испита добио позитивну оцену.

Ученик који је на матурском испиту добио једну или две оцене недовољан (1) полаже поправни испит из тих предмета. Уколико не положи поправни испит, поново полаже матурски испит у целини, у роковима које одреди школа.

Ученик може бити неоцењен или оцењен оценом недовољан (1), без полагања испита. Неоцењен остаје ученик који прекине писмени испит из оправданих разлога.

Оценом недовољан (1) оцењује се ученик који прекине писмени испит без оправданих разлога, ученик који није предао писмени задатак, ученик који је напустио просторију у којој се полаже испит без дозволе дежурног наставника и ученик који је због кршења испитних правила удаљен са испита. Оценом недовољан (1) оцењује се и ученик за кога се недвосмислено докаже да је у току испита користио недозвољена средства или да је рад преписао.

ЕВИДЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

О току полагања матурског испита води се записник.

Записник о полагању матурског испита обухвата податке о ученику, испитним предметима, темама, задацима и питањима за предмете, успеху за сваки део испита, као и податке о члановима испитне комисије.

За време дежурства на писменом испиту дежурни наставник уноси у записник податке о току полагања испита, као и напомену уколико полагање није било у складу са утврђеним правилима о полагању испита.

О раду испитног одбора води се посебан записник.